

Dato: 15.10.2021

FOs innspill til statsbudsjettet 2022

Jeg vil først gratulere Arbeiderpartiet og Senterpartiet som landets nye regjering. Hurdalsplattformen var inspirerende for mange sosialarbeidere og viser en ny kurs for helse- og sosialtjenestene i Norge, basert på tillit, kvalitet og kompetanse.

FO er den største fagforeningen for sosialarbeidere i Norge og organiserer 32 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Våre medlemmer står opp for tryggheten til utsatte grupper i blant annet Nav, barnevernet, og kommunale tjenester til utviklingshemmede. Under pandemien ble det tydelig hvilken viktig jobb de gjør for arbeidsledige, barn og brukere. De vet hvor skoen trykker.

Vi prioriterer å komme med tre innspill til statsbudsjettet for 2022

1. Det må settes av midler til en helhetlig gjennomgang av Nav. Regjeringen må komme tilbake med en sak til Stortinget, i tråd med anmodningsvedtak 905, 11. mai 2021.
2. Kommunen må få både videreført og tilført nye øremerkede midler for å kompensere for økt økonomisk ansvar for barnevernet, som følge av barnevernsreformen som trer i kraft fra nyttår
3. Det må øremerkes midler til 200 nye plasser på vernepleierstudiet. Når CRPD inkorporeres i norsk lov stiller det krav til tjenestekvalitet og kompetanse i tjenestene.

Statsbudsjettet som ble lagt frem av regjeringen Solberg fortsetter med stø kurs mot økte forskjeller. Under pandemien var det de som hadde minst, som betalte mest. FO ber om at regjeringen Støre presenterer et forslag med en tydelig sosial profil, som tar sikte på å løse sosiale problemer ved hjelp av ansatte med sosialfaglig kompetanse.

FO mener at det var særlig tre grupper som bar den tyngste børen under pandemien, nemlig arbeidsledige, barn i krevende omsorgssituasjoner og personer med utviklingshemming. Når regjeringen presenterer sitt budsjett ber vi om at disse får mer igjen, for alt de har gitt.

Vi håper regjeringspartiene vil bruke FO i tiden fremover. Som den største fagforeningen for og profesjonsforbundet til sosialarbeidere har vi god kunnskap om hvordan velferdsstaten er skrudd sammen. Våre medlemmer og tillitsvalgte vet hva som skal til.

Vi ser frem til samarbeidet.

Vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik

Forbundsleder i Fellesorganisasjonen (FO)

Bakgrunn for innspillene

Helhetlig gjennomgang av Nav

Den siste tiden har vist at det er stor frustrasjon mot Nav. FOs medlemmer varsler om at de ikke alltid kan hjelpe brukerne på best mulig måte på grunn av strukturelle utfordringer. De sier at brukernes opplevelse av å ikke bli hørt er den viktigste årsaken til høyt konfliktnivå.

I forrige stortingsperiode fremmet Arbeiderpartiet Representantforslag 130 S (2020-2021) om et styrket Nav. Et enstemmig Storting stemte for å be «*regjeringen fremme sak om en gjennomgang av utfordringer i Nav for å sikre at Nav yter gode tjenester til befolkningen.*»

Hurdalsplattformen inneholder flere tiltak for å bedre kvaliteten i Nav. Selv om FO støtter disse vil vi fraråde mot å tegne kartet, uten å først kjenne terrenget. Vi viser til innspillet vårt til regjeringsforhandlingene og ber om at det settes av midler til en helhetlig gjennomgang.

FO deltar som en del av et partssamarbeid.

Øremerkede midler til barnevernet

1. januar 2022 trer Barnevernsreformen i kraft. Den gir kommunene økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernstjenesten. FO ber om at øremerkingen til det kommunale barnevernet opprettholdes og mener for øvrig at Barnevernsreformen ikke er fullfinansiert.

Regjeringen skriver i Hurdalsplattformen at de ønsker å «*gjennomføre en kvalitetsreform i barnevernet*» som blant annet innebærer at ansatte får mer tid til å gjøre jobben og gjøre gode sosialfaglige vurderinger, samt avkommersialisering av institusjonsbarnevernet.

Anmodningsvedtak 762 slår fast at ideelle aktører skal utgjøre om lag 40 prosent av institusjonsbarnevernet. Vedtaket og tiltakene i regjeringsplattformen krever at det sikres mer midler til den statlige forvaltningen av barnevernet.

FO viser til forhandlingsinnspillet og tidligere forslag om veiledende bemanningsnorm i barnevernet. FO ber om at det, over en stortingsperiode, årlig settes av 250 millioner ekstra til flere stillinger i barneverntjenesten. Dette har vi har kalt «*Barnevernsmilliarden*».

Tiltak mot vernepleiermangelen i Norge

I 2020 avslørte FO alvorlig vernepleiermangel i Norge, men allerede i 1973 var «*neppe noe arbeidsfelt i Norge så avhengig av å benytte «ufaglært» arbeidskraft som i omsorgen for psykisk utviklingshemmede*» (NOU1973:25, s. 89). 10 prosent av de ansatte er vernepleiere.

NAKU, NFU, Stiftelsen SOR og flere brukerorganisasjoner mener at minst 70 prosent av de ansatte bør ha en «*relevant treårig utdanning*» og spesifiserer at vernepleiere bør utgjøre majoriteten. For å nå dette målet mangler Norge over 20 000 vernepleiere.

De siste årene har media avdekket flere saker hvor utviklingshemmede har blitt skadelidende på grunn av manglende kompetanse, flere har hatt døden som følge. I «*Retten til selvbestemmelse*» og «*Veien til et liv i selvbestemmelse*» rapporterer LDO om det de kaller «*tjenesteflyktninger*»; brukere og pårørende som må flytte for å få den hjelpen de trenger.

Det pekes spesielt på kompetansesituasjonen i tjenestene. Det samme gjør Riksrevisjonen i Dokument 3:15 (2020-2021). Alle viser til at dette særlig gjelder mindre kommuner i distriktene. Større kommuner har ofte egne rekrutteringsbonuser for å sikre kompetansen.

Regjeringen skriver i Hurdalsplattformen at de vil inkorporere CRPD i norsk lov. Dette forplikter. FN-konvensjonen stiller krav til god tjenestekvalitet og ansatte med rett kompetanse. Vernepleiere er den eneste yrkesgruppen som er særskilt utdannet for å bistå personer med utviklingshemming og har CRPD på pensum.